

	4.Eki	11.Eki	Değişim		4.Eki	11.Eki	Değişim
BIST-100 Endeksi	103.464	99.028	-% 4,3 ▼	EUR/USD	1,0976	1,1040	% 0,6 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%13,58	%15,23	165 bp ▲	USD/TL	5,6952	5,8833	% 3,3 ▲
Türkiye 5 Yıllık CDS	361	391	30 bp ▲	EUR/TL	6,2521	6,4976	% 3,9 ▲
MSCI GOÜ Borsa Endeksi	997	1.012	% 1,5 ▲	Altın (USD/ons)	1.504	1.489	-% 1,0 ▼
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%1,51	%1,75	24 bp ▲	Petrol (USD/varil)	59,1	60,7	% 2,7 ▲

bp: baz puan

Geçtiğimiz hafta ABD ve Çin arasında başlayan ticaret müzakereleri izlenirken, Cuma günü iki ülke arasında kısmi anlaşmaya varıldığı duyuruldu. Fed ve ECB'nin Eylül ayı toplantı tutanaklarında üyeler arasında gelecek dönemdeki para politikasına ilişkin görüş ayrılıkları dikkat çekti. Petrol fiyatları İran'da bir petrol tankerinde yaşanan patlamanın ardından haftayı yükselişle tamamladı. Yurt içinde jeopolitik gelişmeler piyasaların seyrinde etkili olurken, Ağustos ayına ilişkin veriler yakından izlendi. Bu dönemde, cari denge fazla verirken, sanayi üretimi bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %3,6 daraldı.

Ticaret savaşlarına ilişkin gelişmeler gündemde yer almaya devam etti.

Temmuz ayından bu yana ilk kez yüz yüze gerçekleşen görüşmelerde ABD ve Çin üst düzeyde temsil edilirken, Cuma günü ticaret müzakerelerinde kısmi anlaşmaya varıldığı duyuruldu. ABD'nin gümrük vergilerini indirmesinin ve Çin'in ABD'den daha fazla tarım ürünü almayı taahhüt etmesinin beklendiği anlaşmanın nihai halinin gelecek ay gerçekleştirilmesi planlanan bir zirvede ABD Başkanı Trump ve Çin Devlet Başkanı Xi tarafından imzalanabileceği ifade ediliyor.

ABD'de enflasyon verileri takip edildi.

ABD'de uygulanacak para politikasına ilişkin ipucu vermesi açısından yakından izlenen enflasyon verileri Eylül ayında beklentilerin altında gerçekleşti. TÜFE bir önceki aya kıyasla yatay seyredirken, yıllık enflasyon %1,7 düzeyinde gerçekleşti. Eylül'de üretici fiyat endeksi de artış beklentilerine karşılık %0,3 geriledi. Böylece, endeks son 8 ayın en büyük düşüşünü kaydetti.

Fed ve ECB'nin Eylül ayı toplantı tutanakları açıklandı.

17-18 Eylül tarihlerinde yapılan Fed toplantısının tutanaklarına göre tüm üyelerin ticaret savaşları, yavaşlayan küresel büyüme ve Brexit gibi küresel riskler nedeniyle endişeli olduğu görüldü. Ancak, üyelerin söz konusu risklere karşı alınacak önlemler konusunda farklı görüşte oldukları anlaşıldı. Bu durum, faiz indirimlerinin ne zaman sonlandırılacağına ilişkin belirsizliğin süreceğine işaret ediyor. Öte yandan, Temmuz ayında bilanço küçültme sürecini tamamlayan Fed Cuma günü 15 Ekim'den itibaren aylık bazda 60 milyar USD tutarında Hazine tahvili almaya başlayacağını açıkladı. Fed yetkilileri, bazı analistler tarafından niceliksel genişleme olarak nitelendirilebilen bu kararın bilanço büyütme ziyade bankacılık sektörünün rezervlerini desteklemek amacıyla alındığını belirtiyor.

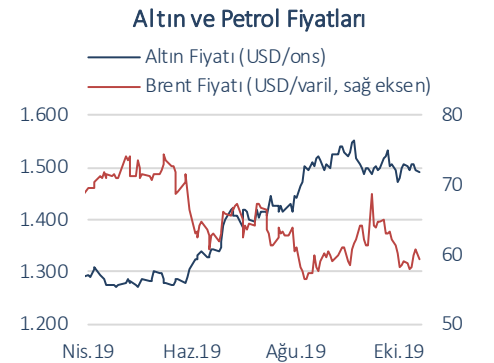
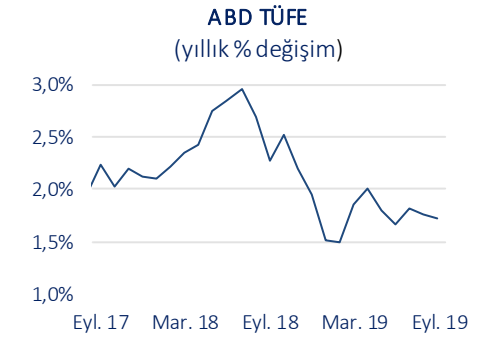
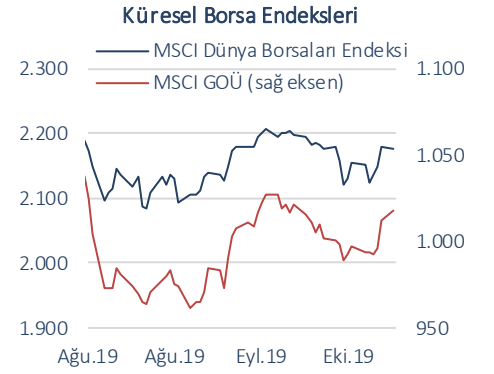
ECB tutanaklarında üyelerin düşük büyüme ve enflasyonu gerekçe göstererek ek gevşeme ihtiyacı konusunda mutabık kaldıkları ancak, bazı üyelerin tahvil alımına yeniden başlamayı desteklemediği görüldü.

Petrol ve altın fiyatları...

Petrol fiyatları, bir İran petrol tankerine düzenlenen saldırıya ilişkin haberlerin ardından hızlı artarak haftayı yükselişle tamamladı. Böylece, Brent türü ham petrolün varil fiyatı %2,7 artışla 60,7 USD seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde altın fiyatları ise %1 gerileyerek 1.489 USD/ons oldu.

Cari fazla Ağustos'ta 2,6 milyar USD düzeyinde...

Cari işlemler dengesi Temmuz'un ardından Ağustos ayında da fazla verdi. Bu dönemde cari fazla geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %27 oranında artarak

Kaynak: Datastream

2,6 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu gelişmede mal ticaretinin seyri ve turizm gelirlerindeki artış belirleyici oldu. Haziran ayından bu yana fazla veren 12 aylık kümülatif cari denge Ağustos ayında 5,1 milyar USD fazla vererek tarihi yüksek düzeye çıktı. Net enerji ticareti hariç 12 aylık cari fazla 41,2 milyar USD, net enerji ve altın ithalatı hariç cari fazla da 10,7 milyar USD oldu ([Ödemeler Dengesi raporumuz](#)).

Moody's Yeni Ekonomik Programını değerlendirdi.

Kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, YEP'teki % 5'lik büyüme tahminine dikkat çekerek bu hedefe ulaşılması için gereken ekonomik teşviklerin, cari açık ve enflasyonda yukarı yönlü baskı yaratabileceği değerlendirmesini yaptı. Mali teşviklerin desteğiyle ekonominin bu sene beklentilerden daha güçlü büyüyeceğini belirten Moody's, değerlendirmesinde 2019 büyümesinin %0,25 olacağını öngördü.

Sanayi üretimindeki daralma Ağustos ayında da devam etti.

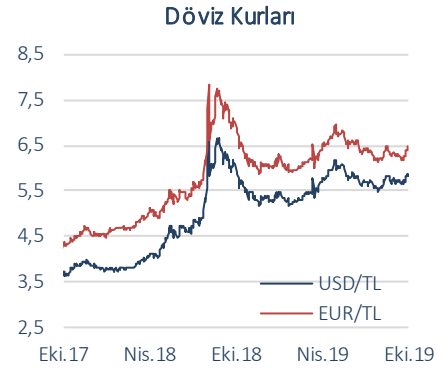
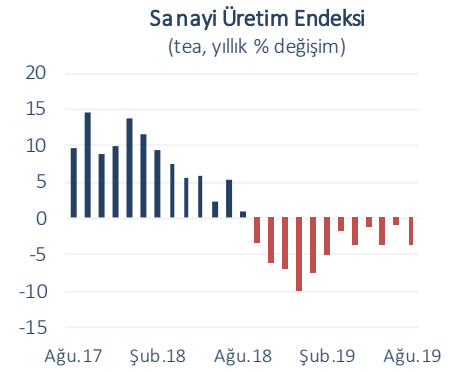
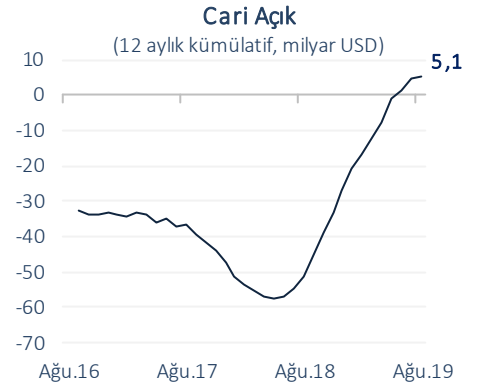
Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi Ağustos'ta yıllık bazda %3,6 azalarak üst üste 12. ayda da daraldı. Bu dönemde, imalat sanayi üretimindeki düşüş hızlandı. İmalat sanayi altında faaliyet gösteren 24 alt sektörün 18'inde üretim yıllık bazda geriledi. Otomotiv ve ana metal sanayii ve metalik olmayan mineral ürünlerin imalatında zayıf seyrin sürdüğü izlenirken, bilgisayarların, elektrik ve optik ürünlerin imalatında yaşanan %46,6'lık artış dikkat çekti. Makine ve ekipman ile ara malı imalatındaki düşüşler (sırasıyla %8,6 ve %6,5) ise önümüzdeki döneme ilişkin üretim beklentilerini olumsuz etkiledi.

Yurt içi piyasalar...

Suriye'de başlatılan sınır ötesi hareketin ardından artan jeopolitik endişeler geçtiğimiz hafta yurt içi piyasaların seyrinde etkili oldu. USD/TL %3,3 artışla 5,8833 düzeyine yükselirken, BIST-100 endeksi %4,3 gerileyerek 100 bin seviyesinin altına indi. 2 yıl vadeli gösterge tahvilin faiz oranı da 165 baz puan artışla %15,23 seviyesinde gerçekleşti.

Bu haftanın gündemi...

Küresel piyasalarda bu hafta yoğun bir veri gündemi izlenecek. ABD'de Eylül ayı sanayi üretimi ve perakende satışlar verileri öne çıkıyor. Euro Alanı'nda ise Eylül ayı TÜFE ve Ağustos ayı sanayi üretimi gündemde yer alıyor. Öte yandan, Çin'de açıklanacak olan Eylül ayı enflasyon ve 3. çeyrek büyüme verileri de küresel piyasalarda takip edilecek diğer maddeleri oluşturuyor. Yurt içinde ise bütçe ve işsizlik rakamları bekleniyor.

Veri Gündemi

Tarih	Veri	Dönemi	Piyasa Beklentisi	Önceki
14 Ekim	TR Sanayi Üretimi , yıllık	Ağustos	-%3,6 (G)	-%1,2
	Euro Alanı Sanayi Üretimi, yıllık	Ağustos	-%2,8(G)	-%2,0
15 Ekim	TR Bütçe Dengesi	Eylül	-	576 milyon TL
	TR İşsizlik Oranı	Temmuz	-	%13
	Çin TÜFE Enflasyonu, yıllık	Eylül	%2,9	%2,8
16 Ekim	Çin ÜFE Enflasyonu, yıllık	Eylül	-%1,2	-%0,8
	ABD Perakende Satışlar, aylık	Eylül	%0,3	%0,4
	Euro Alanı TÜFE enflasyonu, yıllık	Eylül	%0,9	%0,9
17 Ekim	ABD Sanayi Üretimi, aylık	Eylül	%0,1	%0,6
	ABD Konut Başlangıçları, aylık	Eylül	1,32 milyon adet	1,64 milyon adet
18 Ekim	Çin GSYH, çeyreklik	3.Çeyrek	%1,5	%1,6

(G) Gerçekleşme

Kaynak: Datastream

Sektörlerdeki Gelişmeler

Ağustos ayında ihracat birim değeri geriledi.

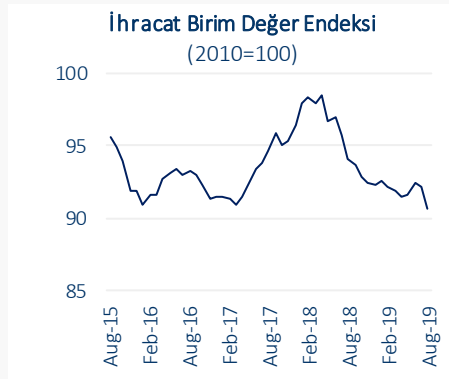
TÜİK tarafından açıklanan verilere göre **ihracat birim değeri endeksi** Ağustos ayında yıllık bazda %3,6 azaldı. Endeks, gıda, içecek ve tütünde %0,7 artarken, ham maddelerde (yakıt hariç) %5,9, yakıtlarda %19,2 ve imalat sanayiinde (gıda, içecek, tütün hariç) %4,2 azaldı. **i**

Otomotiv Sanayii Derneği Eylül ayı üretim verilerini açıkladı.

Otomotiv Sanayii Derneği tarafından açıklanan verilere göre Türkiye'de otomotiv üretimi Eylül ayında yıllık bazda %2,5 artarak 136 bin 236 adet oldu. Yılın ilk 9 ayında ise üretim 2018'in aynı dönemine göre %9,5 azalarak 1 milyon 57 bin 384 adet seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde ihracat da adet bazında %6 geriledi. Otomotiv ihracatı dolar bazında %4 azalırken, euro bazında %2 artış kaydetti.

i Neden Önemli ?

Birim değeri endeksi, ihracat ya da ithalat birim değerlerinde meydana gelen değişimin ölçüsüdür. Endeks, baz yıl değeri 100 kabul edilerek hesaplanmaktadır. İhracat birim değeri endeksinin 100'ün üzerinde olması ihracat fiyatlarının ithalat fiyatlarına göre daha yüksek seyrettiğine işaret etmektedir. Türkiye'de endeks 2015 Mart'tan bu yana 100 eşik seviyenin altında bulunmaktadır. Türkiye'nin ihracat birim değerini yükseltmek için katma değeri yüksek ürün ihracatına yönelmesi önem arz etmektedir. 2019 yılının ilk 8 ayı itibarıyla yüksek teknoloji ürünlerin Türkiye'nin toplam ihracatındaki payı %3,4 ile halen oldukça düşük seviyede bulunmaktadır.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Batuhan Atman
Uzman Yardımcısı
batuhan.atman@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.